

Trakya'da Ehli Beyt Toplularının Bir Arada Yaşama Nedenleri

İnsanoğlu çok uzun senedir toplu halde yaşamanın getirdiği kolaylıklardan vazgeçememiştir.

Türklerin Anadolu'ya ayak basmadan evvel de ufak kabileler halinde yaşadığı bilinmektedir.

Her devrin şartlarına göre yaşam mücadelesi yapılmıştır.

Yine de aradan yüz yıllar geçmesine rağmen Trakya'da yaşayan Bektaşî ve Şeyh Bedreddini toplularının yaşama düzeninde pek farklılık oluşmamıştır.

Osmanlı devleti zamanında küçük baş hayvan genelde koyun yetiştiriciliğiyle uğraştıklarından yazlık ve kışlık mera sorunu yüzünden belli yerlerde iskan etmeleri zorunlu imiş.

Genelde Trakya'daki (Anadolu'da pek farklı değil) Bektaşî topluları dağlık ve önemli yollar üzerinde meralarda ormanlık alanlarda yaşamaya zorlanmışlar.

Çiftçiliği Osmanlı devletinin son zamanlarında öğrenmişler. İnançlarından dolayı her devirde hor görüldüklerin den genelde gözden uzak yerlere çekilmişlerdir. Şahsen kendi toplumum olan Amucuların köylerini ziyaret ettiğimde köylerin en az 3, 4 defa yer değiştirdiğini gördüm.

Bunu yaşlılara sorduğumda ilk kuruluş yerleri işlek yollar üzerinde imiş.

Daha sonraları işlek yollardan içerilere köylerini kurmuşlar.

Baskınlar ve konaklayan askerlerin baskıları buna neden imiş.

Günümüzde geçmişe nazaran farklılıklar oluşmasına rağmen ,eskiye nazaran büyük topluluklar yerine küçük fakat diğer toplumlara karşı hoş görülüyor topluluklar oluştuğu, toplulukların birbirlerinin siyasi ,dini töre ve geleneklerine saygı duydukları aradaki farklılıklar belli ölçüde olsa kalkacaktır.

Şahsi olarak gözlemlerimden tespit ettiğim toplulukları bir arada tutan nedenler.

Töre ve inançlarından dolayı bazı topluluklardan dışlandıklarından dolayı ayrı yerlerde yaşamışlar. Her yerleşim yerinde bunu görmek mümkündür.

Gelenekleri, görenekleri, töre ve İnançları Arap törelerine ve inançlarına uymadığı için farklı yerlerde toplanmalarına sebep olmuşlar.

Kadınlarımızın ve kızlarımızın Sünni topluluklar gibi peçe ve bazı kaç göç olaylarına uymadıkları için diğer topluluklarca dışlanmışlardır. Bunun sonucu belli yerlerde ikamet etmek zorunda kalmışlar. Giyimleri dahi sorun olmuş. Trakya'da Kırklareli'nin Karaabalar Köyü erkeklerin o zamanın şartlarına göre devamlı Kara aba ile gezmelerinden dolayı köyün adı Kara abalar kalmış.

İbadetlerde ve günlük yaşamda, kadınların ve kızların toplumda bir arada bulunmaları zamanın kişilerince yanlış anlaşıldığı için diğer topluluklardan kendilerini ayrı görmüş ve eşitlik ilkesini 700 yüz yıl evvel uygulama zorunluluğundan bir araya gelmişler.

Erkeklerin ve kızların evlenmelerinde ve evlenince geçimlerinde yaşadıkları zorluklardan dolayı aynı düşünce topluluklarına yönelmeleri nedeni ile farklı topluluklar oluşturmuşlar. Hala günümüzde kadının ev işleri haricinde çalışmasını doğru görmeyen kişiler olduğundan evliliklerinde bu düşüncede olan topluluklar ile evlilikler pek yapılmamış.

Günlük yaşantıları yanı sıra sohbet ve komşular arasında rahatça fikirlerini beyan edememelerinden dolayı belli yerlere yerleşmişler.

Günlük ihtiyaçlarını temin edebilmek için belli yerlerden temin etme zorunluluğundan dolayı yerleşimler oluşmuştur. Kendi olanlarından veya kendilerine eşit dürüst davrananlardan alış veriş yapmaları belli sayıda olmasa da çıkarlarına ters düşmemek için bizim gibi topluluklara hoş görü ile bakma düşüncesi gelişmeye başlamıştır.

Şehirlere ilk yerleşenlerin komşularınca hoş karşılanmamaları veya onlara ayak uyduramamaları neticesinde belli yerlerde genelde yerleşimlerin kenarlarında aldıkları arsalar tanıdıklarını ve güvendiklerini almaları nedeni de etkenler arasındadır .

Yüz yılların verdiği ezikliği üzerlerinden atamamalarından dolayı bir arada bulunma zorunluluğu duyulmuştur.

İnanç ve törelerini sakladıkları, kendilerini anlatıp savunamadıkları ve bunlar hakkında savunma duymadıkları için karşı taraflarca kötü yorumlanmış. Kendi açısından doğru olduğuna inandığı için bunu önemsememesi sorun olmuştur.

Dışlanmış bir toplum olarak kendilerini görmeleri ve bunu da yaşarken hissetmelerinden dolayı. Günümüzde bu eziklik hala kendini hissettirmektedir.

Geçimlerini sağlamak amacıyla yetiştirdiği malları belli kişiler haricinde diğer toplumların ilk zamanlar alış verişe yanaşmamalarından dolayı da dayanışma gerektirmiştir.

İnanç ve törelere toplumların karşılıklı olarak saygı duymamalarından dolayı gözden ve gönülden ırak yerlerde toplanmak zorunda kalmışlar ve bırakılmışlardır.

Okur/yazar oranı diğer toplumlardan daha az hatta bazı yıllarda hiç olmayışı toplumun yapısını kötü etkilemiştir. Sözlü kültür ve inanç törelere etkili olmuştur. Günümüzde aşırı şekilde kız ve erkek çocuklarını okutma istekleri bundan dolayıdır.

Belli sanat dallarına girip başarı olamamaları. Hala bu toplumların bazı mesleklerde başarılı olamadıklarını görüyoruz.

Kendi toplumları haricindeki diğer toplumlara güvenememelerinden dolayı.

Yüz yıllardır Sünni ve Bektaşî ayrımcılığının her iki toplumda derin uçurumlar yaratması cahil olan toplumları etkilemesi.

Devletin yapısı ve idare edenlerin bu gibi toplumları asi olarak görmesi.

Osmanlı devletinde belli yıllar arayla büyük katliamların bilhassa devlet eliyle yapılması, 1950'li yıllardan sonra günümüzde kadar artan bir şekilde dinin günlük yaşamda Ehli Beyt toplumları aleyhlerine gelişmesi.

Devletin üst kademelerinde Osmanlı'nın ilk yıllarından sonra Türkmenlerin yerine yabancı derişmeler Türk düşmanları olan üst kademe idarecilerin gelmeleri.

Kendileri diğer toplumlardan farklı görme farklı olduğuna inanma duygularından dolayı

Günün her saatinde düşünce duygusunu inancını sakınmadan yerine getirememelerinden dolayı.

Komşular arasında yakınlığın daha rahat olmasından dolayı bir yerde toplanmışlar.

Genelde Bektaşî toplumları yabancı toplumlardan Osmanlı'dan daha çok ilgi ve yakınlık duymuş. Korku ve şiddet yerine hoş görü ve sevgiyi onlarla paylaşmış ama hiçbir zaman evlilikleri onaylamamıştır. Sünni kesimler yabancıların Müslüman olmasıyla halledilmiş ama Bektaşîlerin yakın zamana kadar kendi toplumları haricinde 7 nesil sayarak evlenme yapmamışlar. Sünni kesimlerde akraba evlilikleri yapılması Bektaşîlerde 7 nesil sayılması iki toplumun bu konuya bakış açılarını ters düşürmüştür.

Sünni kesimdeki insanların Bektaşîlere nazaran bazı adlar konusunda derin görüş ayrılığına düşmeleri de ayrı yaşamalarında etken olmuş.

Birbirlerini düşman görme duygusu her iki toplumda bazı şeylerin gelişmesine aralarındaki görüşlerin farklılığına yol açmış .Hala selam verme şekilleri, birbirlerini gördüklerinde görüşme şekilleri ,farklılıklar göstermiştir.

Günlük hayatta kullandıkları bazı eşyaların bile farklı olmasını hatta bir hüner saymışlar. Biri torba ile kıra gidiyorsa diğer toplum Heybe ile gitmeye başlamış hatta çobanların giysileri bile farklı olmuş . Erkek ve kadın çorapları oyaları, örnekleri ve örneklere oyalara verilen adlar bile farklı olmuş.

Gelinlerin giyimleri normal zamandaki giyimler her geçen yüz yılda eskiye bağlı kalarak değişime uğramamış. Bazı ananelere sahip çıkma duygusu diğer toplumlardan kendilerini onlarda üstün görmelerine benliğine sahip çıkma olarak algılanması dolayısıyla .

Kullandıkları aletler her toplumun özelliği haline almış. Kendine has bir şeyin olması o toplumun bir diğer topluma üstünlüğü gibi görülmüş.

Belli alışkanlıklarından bir türlü vazgeçemedikleri gibi bunu bir mesele haline getirilmiş.

Her toplumun ev yapısı hayvan barınağı yapma şekli yakın zamana kadar aynı kalmış.

Hitap ve şivelerden her toplum birbirini ayırt edebiliyormuş. Farklı inanç mensupları şive farkları nedeni ile bir birlerinden farklı yerlerde yaşama zorunda kalmışlar.

Gelişen toplum yaşam kuralları sevgi ve saygıyı farklı düşünen ,inanın insanlarda gelişmemesi nedeniyle bir noktada uzlaşmaya çalışmamışlar. Günümüzde de bu eksiklik giderilememiştir. Toplumların birbirlerini tanımamaları da etkenler arasında sayılabilir.

Toplumların bir arada yaşamalarında, ekonomik yapılarında sağlanacak değişiklikler yaralı olacaktır. Bunu dış devletlerdeki alış verişe benzetebiliriz. Ekonomiyi tüm toplumların yararına olacak şekilde uyarlanması her iki toplumu bir arada yaşamada ilk adım olacaktır.

Siyasi inancı dini inançtan ayıramayan toplumların, kadına bakış açılarında da değişme olmayacağı için iki farklı toplumu bir arada yaşaması için, kültürel alanda olduğu gibi, kan bağı oluşmalarında da saygı ve sevgiye dayanan oluşumlara destek verilmeli bu konuda ilklere destek verilmelidir.